

2. Temat: Mała Syrenka — historia mojego miasta

Cele kształcenia — wymagania ogólne

Uczeń:

- Posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego,
- Przyporządkowuje fakty historyczne do właściwych dat,
- Umieszcza wydarzenia historyczne na linii chronologicznej,
- Dostrzega związki przeszłości z teraźniejszością,
- Odpowiada na proste pytania postawione do tekstu źródłowego,
- Pozyskuje informacje z różnych źródeł,
- Selekcjonuje informacje i je porządkuje,
- Tworzy krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym,
- Posługuje się poznanymi pojęciami,
- Przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić.

Cele kształcenia — wymagania szczegółowe

Uczeń:

- Opisuje swoją „małą ojczyznę”, uwzględniając tradycję społeczno-kulturową,
- Odróżnia historię rozumianą jako dzieje,
- Odróżnia przeszłość od historii rozumianej jako opis dziejów przeszłości.

Metody

- Pogadanka,
- Praca z tekstem (tekst legendy),
- Praca w parach,
- Praca w grupach,
- Praca ze źródłem ikonograficznym,
- Praca ze słownikiem pojęć historycznych.

Środki dydaktyczne

- Tekst legendy o warszawskiej Syrence (wersja dłuższa),
- Pięć zestawów kserokopii z wizerunkami warszawskiej Syrenki (w każdym zestawie ok. 8–10 ilustracji),
- Słownik pojęć historycznych,
- Krzyżówka dla każdego ucznia.

Przebieg lekcji

1. Wprowadzenie

- Nauczyciel zapisuje na tablicy wyrazy: Warszawa i Syrenka, a następnie informuje uczniów, że tematem lekcji będzie historia powstania miasta, w którym mieszkają, mająca związek z Syrenką.
- Nauczyciel w formie pogadanki przekazuje uczniom podstawowe wiadomości o Warszawie (stolica, od kiedy, kto uczynił Warszawę stolicą państwa, itp.).

- Nauczyciel pyta uczniów, czy znają film *Mała syrenka* oraz jakie są różnice między syreną a człowiekiem, następnie prosi o zapisanie tematu lekcji.

2. Rozwinięcie

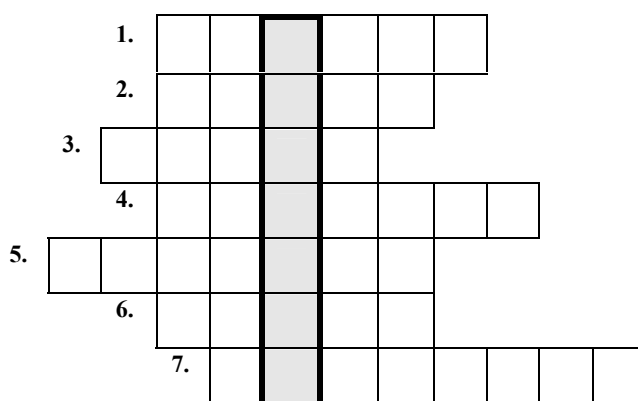
- Nauczyciel rozdaje uczniom dłuższą wersję legendy o warszawskiej Syrence oraz zapisuje na tablicy niezrozumiałe dla nich słowa wraz z ich wyjaśnieniem (np. miesiąc — księżyc), a następnie prosi kilku uczniów, aby przeczytali ją głośno z podziałem na role (narrator, Barnaba, Staszek, Syrenka), podpowiadając w razie potrzeby, kto i kiedy ma czytać.
- Nauczyciel prosi uczniów, aby w parach opracowali plan wydarzeń usłyszonej opowieści.
- Nauczyciel pokazuje uczniom wizerunki warszawskiej Syrenki i prosi, aby opisali jej wygląd (na podstawie ilustracji, którą trzyma w ręce), następnie objaśnia, że Syrenka jest godłem (symbolem) Warszawy.
- Nauczyciel pyta uczniów, czy ich zdaniem wszystkie wydarzenia, które umieścili w swoich planach są prawdziwe, po czym prosi o wskazanie elementów fantastycznych (nieprawdziwych), a następnie wyjaśnia uczniom znaczenie pojęcia legenda. Prosi również jednego z uczniów o znalezienie w słowniku tego pojęcia i głośne przeczytanie jego definicji, którą uczniowie zapisują w zeszytach.
- Nauczyciel dzieli klasę na 5 grup. Każda grupa otrzymuje 10 ilustracji przedstawiających Syrenkę. Nauczyciel prosi uczniów, aby obejrzel je uważnie oraz wskazali podobieństwa i różnice między nimi, a następnie uporządkowali je w układzie chronologicznym, tworząc w ten sposób własną wystawę. Grupy kolejno prezentują wyniki swojej pracy na forum klasy.

3. Podsumowanie

- Nauczyciel podsumowuje prezentacje uczniów oraz zadaje pracę domową.

Praca domowa

Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie następujących zadań: 1) rozwiązanie krzyżówki; 2) opisanie, jak wygląda warszawska Syrenka (opis postaci); 3) (dla chętnych) wyszukanie i streszczenie (pisemnie) innych legend mówiących o historii Warszawy (np. *Wars i Sawa*, *Bazyliiszek*).

1. Kraj, w którym mieszkasz.
2. Syrenka trzyma go w prawej ręce.
3. Polska jest biało-czerwona.
4. W dawnej polszczyźnie wyraz oznaczający księżyc.
5. Była tematem tej lekcji.
6. Jeden z symboli narodowych.
7. Kraina historyczno-geograficzna Polski, w której mieszkasz.

HASŁO:

Odpowiedzi do krzyżówki:

1.	P	O	L	S	K	A			
2.	M	I	E	C	Z				
3.	F	L	A	G	A				
4.	M	I	E	S	I	A	C		
5.	S	Y	R	E	N	K	A		
6.	G	O	D	Ł	O				
7.	M	A	Z	O	W	S	Z	E	